

Zet kind en gezin centraal, zet het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming door!

Oproep

Wees verstandig en kies voor een structurele oplossing voor ondersteuning van kinderen en volwassenen die thuis niet veilig zijn: Zet het succesvolle Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming door in alle zorg- en veiligheidsregio's. Draag zorg voor passende wet- en stelselwijzigingen en stel incidenteel 500 miljoen transitiemiddelen beschikbaar.

Deze oproep wordt gedeeld door de welzijns-, zorg- en veiligheidsorganisaties die betrokken zijn bij de zorg voor deze kwetsbare kinderen en gezinnen. Als dit niet wordt gehonoreerd dan stopt in 2026 de landelijke succesvolle beweging van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

Wat zien we in onze G40 steden

De bescherming van gezinnen en huishoudens (kinderen en volwassenen die thuis niet veilig zijn) moet snel verbeteren. Gezinnen en kinderen met (dreigende) veiligheidsproblemen moeten soms maanden wachten op uitkomsten van onderzoeken, rechterlijke uitspraken en de inzet van passende hulp. Een belangrijke oorzaak is dat de samenwerking tussen de veiligheids- en zorgketen nu als een keten is georganiseerd (het zgn. estafettemodel) in plaats van een netwerk. Gezinnen hebben een vast aanspreekpunt nodig die de flexibele inzet van verschillende expertises (bijvoorbeeld schuldhulpverlening, psychische hulp en zorg) coördineert om een stap vooruit te zetten.

Ook onze professionals verdienen de ruimte om hun werk goed te kunnen doen. Al jaren loopt de jeugdbescherming tegen de grenzen aan van aanvaardbare zorg en werkdruk. De tot nu toe ingezette verbeteracties bieden telkens slechts kortstondige verlichting en pakken het onderliggende organisatieprobleem niet aan, waardoor kinderen en gezinnen, van instelling naar instelling gaan. We moeten fundamenteel anders denken, werken en organiseren.

Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming biedt mogelijkheden om de jeugdbescherming te vereenvoudigen en beter te organiseren, zodat gezinnen en met name de kinderen sneller en betere hulp krijgen. Dit scenario richt zich op gezinnen, zowel met als zonder kinderen (0-100 aanpak) en vormt de basis van een succesvolle aanpak. De vernieuwde aanpak wordt beproefd in zogenaamde proeftuinen, waar men nu al werkt volgens de uitgangspunten van het Toekomstscenario met behulp van subsidies. De resultaten van de proeftuinen tonen aan dat werken met een Regionaal Veiligheidsteam (RVT) in een breed netwerk voorkomt dat kinderen gedwongen uit huis worden geplaatst. Met deze nieuwe werkwijze voelen gezinnen zich beter gehoord en geholpen en in de proeftuinen blijkt met de nieuwe werkwijze de inzet van gedwongen maatregelen in 90 tot 95% niet nodig. Deze succesvolle werkwijze vraagt om een aanpassing van wet- en regelgeving.

Uitgangspunten proeftuin toekomstscenario

In de proeftuin staat het gezin centraal, met één aanspreekpunt: de wijkteamprofessional. De wijkteammedewerker van het wijkteam houdt contact met het gezin en schakelt expertise in wanneer nodig, waarbij intensief wordt samengewerkt met veel verschillende partners in het veld.

Dit doen we door:

- Een lokaal team dat om gezinnen en huishoudens heen staan met één vast gezicht.
- Gezamenlijke inzet van het lokale team, Regionaal Veiligheidsteam (Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en GI) maar ook volwassenhulp, zodat het gezin (met of zonder kinderen) maar één keer hun verhaal hoeft te doen en er een integraal beeld ontstaat.
- Versterken van regionale netwerksamenwerking tussen veiligheidspartijen, zorgpartijen uit verschillende domeinen (bestaanszekerheid, gezondheid en kansengelijkheid) en andere partijen zoals ervaringsdeskundigen.
- Snelle en gelijktijdige inzet van veiligheidsexperts en hulpverleners, waarbij we kijken naar onderliggende oorzaken om passende hulp en ondersteuning voor alle gezinsleden te organiseren.

Wat is nodig

Kies voor een structurele oplossing voor het verbeteren van ondersteuning aan gezinnen met veiligheidsproblemen: Zet het Toekomstscenario met bijbehorende middelen door!

- Draag zorg voor passende wet- en stelselwijzigingen en stel incidenteel 500 miljoen transitie-middelen beschikbaar om daartoe te komen.
- Zorg voor onderlinge samenhang van de wetten zodat professionals gezinsgericht (0-100) kunnen werken.
- Benut de inzichten uit de proeftuinen en doorbreek het estafette-model.
- Faciliteer de ontwikkeling van een Regionaal Veiligheidsteam (RVT) in elke veiligheidsregio.

Conclusie

Met het doorzetten van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming in alle zorg- en veiligheidsregio's kiezen we voor een structurele oplossing. Met deze nieuwe werkwijze voelen gezinnen zich beter gehoord en geholpen en faciliteren we een integraal domein overstijgende aanpak. Dit voorkomt persoonlijk leed, trauma's, forse veiligheidsproblemen, gezondheidsproblemen en draagt bij aan het verminderen van maatschappelijke problematiek zoals criminaliteit, mentale problematiek en overerfelijke multiproblematiek. In de proeftuinen blijkt met de nieuwe werkwijze de inzet van gedwongen maatregelen in 90 tot 95% niet nodig is. Noodgedwongen terugvallen op het huidige stelsel, is niet alleen slecht voor het kind en gezin, maar het stutten en steunen van het huidige stelsel zal ook tot hoge kosten leiden.